

Brugervejledning til ASTA version 2.1.1

Brugervejledning til programmet ASTA (Aflevering af Statistikfiler Til Arkiv), der kan anvendes i forbindelse med produktion og test af en afleveringspakke med forskningsdata til Rigsarkivet, der overholder krav i bilag 9 til Bekendtgørelse om arkiveringsversioner nr. 128.

Rigsarkivet august 2020

Version 2.0

Indhold

0. Læsevejledning til ASTA brugervejledningen.....	2
A. Vejledningens målgruppe og anvendelse.....	2
B. Henvisning til øvrig vejledning.....	2
C. Lovgivning og retsfor skrifter.....	2
D. Definitioner.....	3
1. ASTA – program til Aflevering af Statistikfiler Til Arkiv	3
A. Hvad er en afleveringspakke?.....	3
B. Hvor finder jeg ASTA?.....	3
C. Systemtekniske krav til din computer, når du anvender ASTA	3
D. Tjekliste: Vigtige trin før brug af ASTA.....	4
E. Gennemgang af brugergrænsefladen i ASTA	6
F. Skab afleveringspakke	7
G. Test afleveringspakke	15
H. Kontroller at udtræk fra ASTA er tabsfrit	18
I. Rediger afleveringspakke	19
J. ASTA support i Rigsarkivet.....	21
Bilag 1.....	22
A. SPSS – forberedelse af statistikfilen før udtræk	22
B. Stata – forberedelse af statistikfilen før udtræk	25
C. SAS – forberedelse af statistikfilen før udtræk.....	29
D. R/RStudio – forberedelse af statistikfilen før udtræk	33

0. Læsevejledning til ASTA brugervejledningen

Offentlige myndigheder, herunder forskningsinstitutioner, er forpligtet til at aflevere en kopi af data og dokumenter af bevaringsværdige forskningsdata. Hvis de forskningsdata, der skal afleveres stammer fra statistikfiler eller tilsvarende (fx regneark), kaldes afleveringsformatet en afleveringspakke. Statslige myndigheder skal aflevere til Rigsarkivet. Kommuner og regioner kan vælge, om de vil aflevere til Rigsarkivet eller oprette deres eget arkiv.

Rigsarkivet har fastsat en række bestemmelser for en afleveringspakke af hensyn til bevaring og fremtidig brug af data, som alle myndigheder skal overholde ved aflevering. Disse bestemmelser er beskrevet i Rigsarkivets bekendtgørelse om arkiveringsversioner, bilag 9: Afleveringspakke for visse typer af forskningsdata.

Rigsarkivet har udviklet værktøjet ASTA (Aflevering af Statistikdata Til Arkiv), der kan anvendes til produktion og test af en afleveringspakke. ASTA kan downloades fra Rigsarkivets hjemmeside www.sa.dk.

Med ASTA kan du udtrække data- og metadatafiler automatisk fra statistikprogrammerne SAS, Stata, SPSS og R/RStudio. I bilag 1 findes vejledning i, hvordan du i de forskellige statistikprogrammer SAS, Stata, SPSS og R/RStudio sikrer dig, at dine statistikfiler overholder krav i bilag 9 før udtræk med ASTA.

ASTA brugervejledningen beskriver hvordan du anvender programmet, men også hvad du skal have klar før du begynder en produktion af en afleveringspakke med ASTA.

A. Vejledningens målgruppe og anvendelse

ASTA brugervejledningen henvender sig til dem, som producerer afleveringspakker med data fra statistikfiler i formaterne SAS, Stata, SPSS og R/RStudio, der afleveres til Rigsarkivet. Det kan fx være myndighedens egen datamanager, it-afdeling, forskeren selv eller en ekstern it-leverandør.

B. Henvisning til øvrig vejledning

Foruden ASTA brugervejledningen har Rigsarkivet udarbejdet andre vejledninger, der har betydning for produktion og aflevering af afleveringspakker:

- Quickguide – til produktion og test af en afleveringspakke med ASTA
- Vejledning til bilag 9 om afleveringspakker i bekendtgørelse om arkiveringsversioner nr. 128
- Vejledning til produktion af afleveringspakke med data fra regneark eller csv-filer
- Vejledning til Skab archiveIndex
- Vejledning til Skab contextDocumentationIndex
- Vejledning om konvertering af dokumenter til TIFF
- Vejledning om UTF-8
- Eksempelafleveringspakke med statistikdata FD.18005

Alt vejledningmateriale samt programmer kan tilgås fra Rigsarkivets hjemmeside www.sa.dk.

C. Lovgivning og retsfor skrifter

Information om lovgivning m.v. findes på Rigsarkivets hjemmeside www.sa.dk.

D. Definitioner

Afleveringspakker med data fra statistikfiler består overordnet set af kontekstdokumenter, der skal afleveres i Rigsarkivets arkivformater, udtræk af data og metadata fra de statistikfiler, som skal afleveres, samt to indeksfiler i xml-format, der indeholder overordnet metadata om de afleverede data og kontekstdokumenterne.

Arkivformater: Rigsarkivet benytter 6 arkivformater: TIFF, JPEG2000, MP3, WAV, MPEG2 og MPEG4.

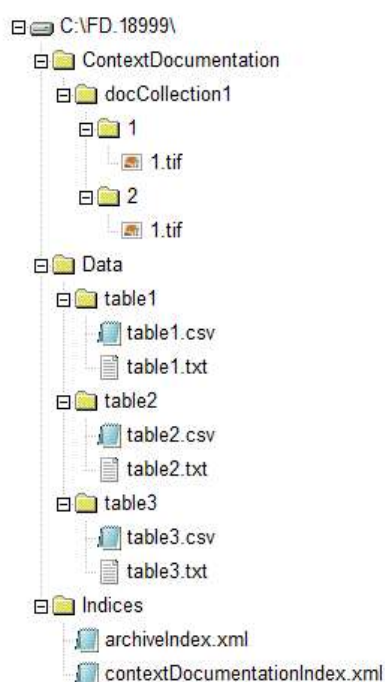
1. ASTA – program til Aflevering af Statistikfiler Til Arkiv

A. Hvad er en afleveringspakke?

Som en del af Rigsarkivets krav til aflevering af statistiske data, skal data fra de oprindelige statistikfiler udtrækkes til en afleveringspakke og testes inden aflevering til arkivet. ASTA er et værktøj, der er udviklet til at hjælpe med at skabe og teste en afleveringspakke.

Afleveringspakken skal følge nogle specifikke krav vedrørende mappestruktur, navngivning af mapper, filer, datatyper, variabelnavne, variabellabels, formatnavne, manglende værdier osv. Alle krav til en afleveringspakke findes under Bilag 9 i Bekendtgørelse om arkiveringsversioner.

En afleveringspakke kan for eksempel se sådan ud:

B. Hvor finder jeg ASTA?

Versioner af ASTA til Windows og Mac kan downloades fra Rigsarkivets hjemmeside.

C. Systemtekniske krav til din computer, når du anvender ASTA

Nedenfor kan du se hvilke styresystemer, internet browsere og versioner af statistikprogrammer, som ASTA er testet til at kunne fungere på.

Anvender du andre styresystemer, internetbrowsere eller statistikprogramversioner kan det ikke garanteres, at ASTA virker fejlfrit.

Styresystemer:

ASTA er testet på følgende styresystemer:

- Windows 7 og 10
- macOS High Sierra

Internetbrowsere:

Testloggen i ASTA med visning af vejledning under fejl-ID'er virker i følgende browsere:

- Google Chrome, Version 77.0.3865.90 (Officiel version) (64-bit)
- Mozilla Firefox, version 69.0.2 (64-bit)
- Microsoft Internet explorer 11 [Husk evt. at tillade blocked content for at se fejl-ID'erne]
- Microsoft Edge, version 17.17134
- Safari version 11.1.2 (13605.3.8)

Statistikprogrammer

Export scripts til udtræk af data og metadata fra statistikfilerne kan eksekveres i følgende versioner af statistikprogrammerne

- SAS v. 9.4
- SPSS v. 24
- Stata v. 14.2
- R v. 3.6.2 /Rstudio v 1.20.5033

Øvrige systemtekniske krav

Optimal skærmopløsning er 1920 x 1080 eller 1920 x 1200. Anvendes en mindre opløsning kan nogle knapper være skjulte i ASTA.

Da ASTA installeres på din computer, skal du have administrative rettigheder på din computer for at kunne køre programmet.

D. Tjekliste: Vigtige trin før brug af ASTA

Følgende trin bør tjekkes eller udføres, før du skaber en afleveringspakke med ASTA. Bilag 1 i slutningen af dette dokument giver en grundig gennemgang af, hvordan du i de forskellige statistikprogrammer SPSS, Stata, SAS og R/RStudio sikrer dig, at tjeklistens punkter 1-8 er opfyldt.

NR.	OPGAVE	UDFØRT
GENERELT		
1. Tjek/installer statistikprogram	Tjek at du har et statistikprogram, der kan åbne den fil, du skal lave udtræk fra med ASTA, installeret på den PC, du anvender ASTA på.	
2. Ny mappe med kopi af materiale	Opret en ny mappe på computeren med en kopi af alle data og dokumenter, der skal afleveres. Dvs. statistikfilerne, der skal afleveres,	

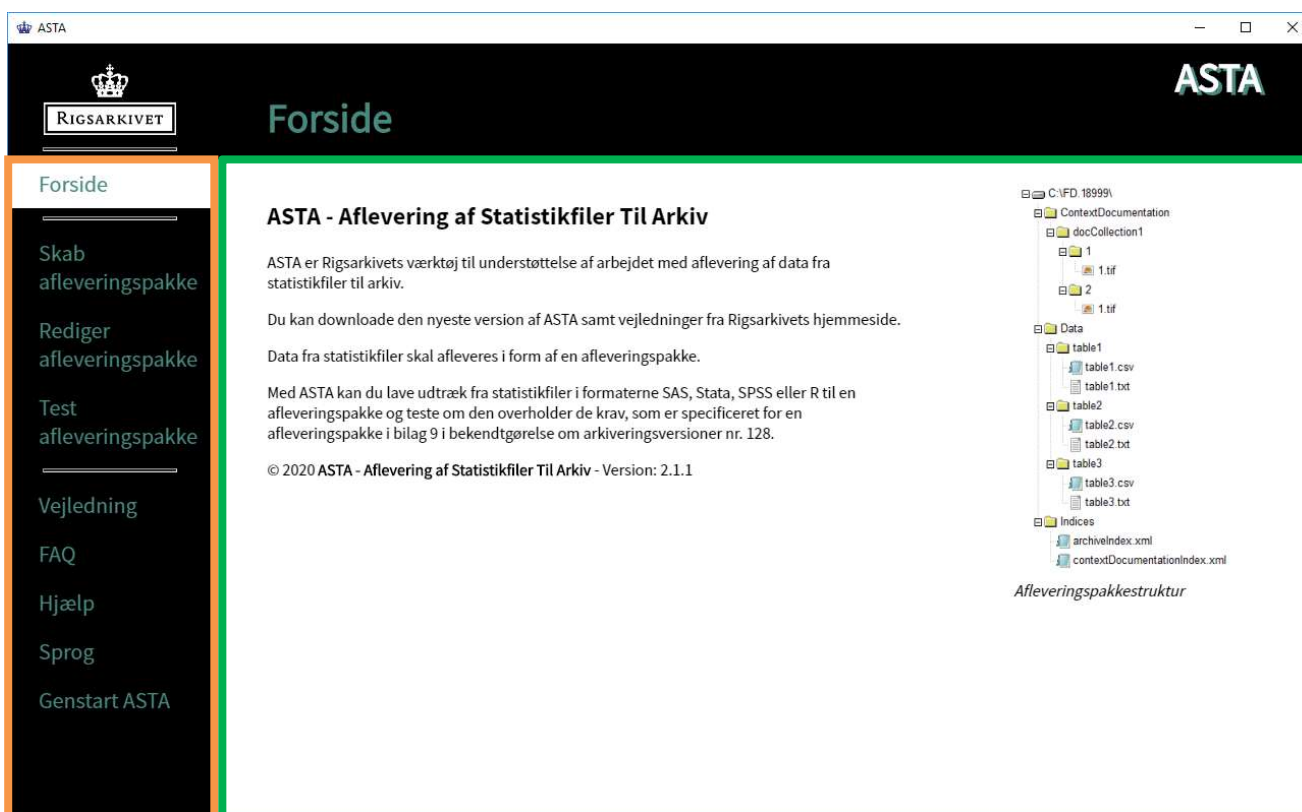
	kontekstdokumenterne, som fremgår af afleveringsbestemmelsen, og de to indeksfiler. Navngiv evt. mappen med afleveringspakkens løbenummer, der fremgår af arkivets afleveringsbestemmelse.	
STATISTIK DATAFILER		
3. Datafiler	Datafilerne er enten i SPSS-, SAS- Stata-, og R/RStudio format. Datafilerne skal være indkodet som i UTF-8.	
4. Variable i datafiler	Variabelnavne må ikke være længere end 128 tegn, starte med et tal eller inkludere blanke mellemrum eller specialtegn, såsom %. Alle variable i filen skal have variabel labels, der beskriver deres indhold.	
5. Variable type/format	Alle variable skal have tildelt type/format, der er accepteret af Rigsarkivet, jf. bilag 9, figur 9.3 i bekendtgørelse om arkiveringsversioner. De må ikke være standard formateret.	
6. Value labels	Alle værdier i value labels skal være unikke og specificeret. I tilfælde af at nogle værdier ikke er specificeret (for eksempel i en Likert skala hvor kun den første og sidste værdi har specificeret labels), skal dette beskrives i beskrivelsen til variabelen (variable label), fx med teksten "Skala anvendt. Ikke alle koder har kodebeskrivelse."	
7. Missing values	Manglende værdier må kun anvendes på numeriske og kategoriske variable og dette skal være konsekvent. Kontakt Rigsarkivets datamanager for forskningsdata, hvis du anvender koder for manglende værdier i variable med typerne tekst, tidspunkt eller dato. Alle koder for manglende værdier skal også tildeles en værdi i value labels.	
8. Referencer (ved aflevering af flere datasæt)	Når der afleveres mere end et datasæt i den samme afleveringspakke med en reference mellem disse statistiske filer (en fletningsnøgle) skal flettevariable have samme type/format og længde.	
KONTEKSTDOKUMENTATION		
9. Godkendelse fra arkivet	Kontekstdokumentationsfilen contextDocumentationIndex.xml skal godkendes af arkivet inden den indgår i afleveringspakken. Filen specificerer alle de ekstra dokumenter, der er inkluderet i afleveringspakken. Se 'Vejledning til Skab contextDocumentationindex'.	
10. TIFF dokumenter	Hvert dokument registreret i kontekstdokumentationsfilen skal konverteres til TIFF	

	eller et andet arkivformat. Se 'Vejledning i konvertering af dokumenter til TIFF'.	
ARKIVBESKRIVELSESFIL		
11. Godkendelse fra arkivet	Arkivbeskrivelsesfilen skal godkendes af arkivet, inden den indgår i afleveringspakken. Filen indeholder overordnede metadata om de afleverede data. Se 'Vejledning til Skab archiveIndex'.	

E. Gennemgang af brugergrænsefladen i ASTA

Elementer i hovedmenuen (Boks 1 omgivet af orange streg i figur 1)

På venstre side i ASTA under Rigsarkivets logo findes ASTA's hovedmenu. Den første del af menuen er en forside, der introducerer ASTA og viser, hvordan struktur og indhold af en afleveringspakke ser ud.

Figur 1: Forsiden i ASTA

Boks 1 — Hovedmenuboks med 7 forskellige arbejdsniveauer.

Boks 2 — Detaljeret underniveau af det valgte hovedmenuniveau.

Efter forsiden er der følgende tre hovedfunktioner i programmet.

- **Skab afleveringspakke** - Ved at klikke på dette menupunkt kan du straks starte processen med at skabe en afleveringspakke, som består af 5 trin:
 1. Oprette afleveringspakkens mappestruktur
 2. Udtrække data og metadata fra statistikfilen/-erne
 3. Indtaste informationer om statistikfilen/-erne
 4. Placere indeksfilerne
 5. Placere kontekstdokumenterne

- **Rediger afleveringspakke** – Under dette menupunkt kan du uploade eventuelt nye eller manglende indeksfiler og kontekstdokumenter til en eksisterende afleveringspakke.
- **Test afleveringspakke** - Dette menupunkt skal du anvende til test af afleveringspakken, når afleveringspakken er skabt. Dette er et vigtigt trin før aflevering til arkiv, fordi funktionen validerer, om afleveringspakkens struktur og indhold overholder de krav, der er specificeret i "Bilag 9 Afleveringspakke for visse typer af forskningsdata" til bekendtgørelse om arkiveringsversioner. Når Rigsarkivet modtager afleveringspakken, anvender Rigsarkivet samme værktøj til test, og hvis kravene ikke er overholdt, bliver arkivskaber bedt om at justere afleveringspakken og indsende den igen. Derfor anbefales det, at køre testen, for at rette eventuelle fejl og mangler vist i testloggen. Dette skal gøres, indtil testen kører uden fejl.

Den tredje del af hovedmenuen indeholder supportinformation om ASTA og anden relevant information til aflevering af data fra statistikfiler til Rigsarkivet.

F. Skab afleveringspakke

Forberedelse før anvendelse af funktionen Skab afleveringspakke

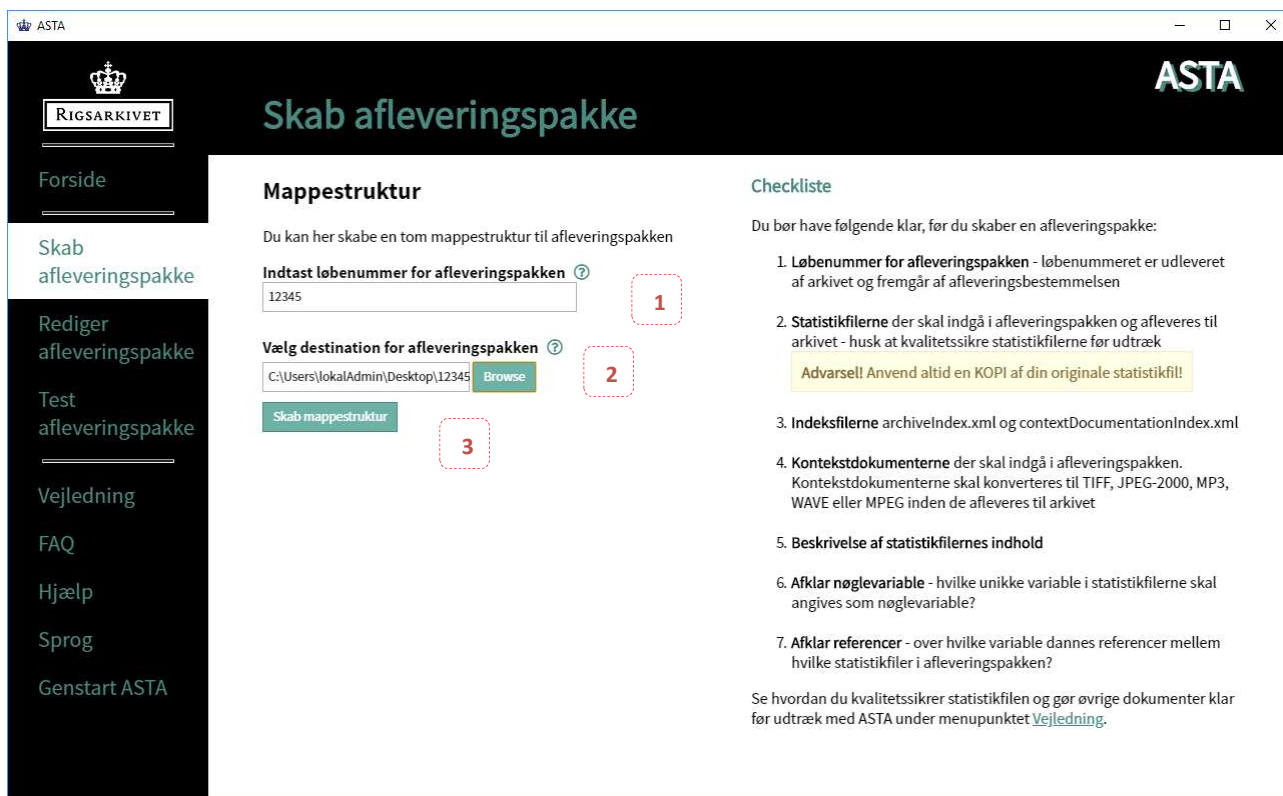
Jævnfør tjeklisten i punkt D bør du bl.a. have følgende klar inden du påbegynder skabelsen af afleveringspakken med ASTA:

- Afleveringspakkens løbenummer, som blev oplyst i arkivets afleveringsbestemmelse.
- En ny mappe med kopier af al materiale, som skal indgå i afleveringspakken inkl. de kopier af de statistikfiler, som skal afleveres til arkivet
- Du skal sikre dig at statistikfilerne overholder krav i bilag 9, jf. 3-8 i afsnit 1 punkt D.
- Godkendte versioner af indeksfilerne archiveIndex.xml og contextDocumentationIndex.xml.
- Alle kontekstdokumenter registreret i filen contextDocumentationIndex.xml konverteret til et af arkivformaterne TIFF, JPEG-2000, MP3-, WAVE- eller MPEG.
- En beskrivelse af datasættet.
- Oplysninger om nøglevariablen i filen (hvis den findes).
- I tilfælde af at flere datafiler i afleveringspakken kan sammenflettes, skal du have oplysninger parat om hvilke datasæt, der kan sammenflettes samt over, hvilke variable denne sammenfletning sker.

Mappestruktur

Når du klikker på menupunktet '**Skab afleveringspakke**' åbner siden vist i figur 2, hvor du kan skabe afleveringspakken mappestruktur.

1. Indtast **løbenummeret** på afleveringspakken i overensstemmelse med det løbenummer, der er tildelt af arkivet og som fremgår af din afleveringsbestemmelse. Hvis det tildelte afleveringspakkenavn er FD.12345, skal du skrive 12345 i indtastningsfeltet.
2. Vælg destinationen, hvor afleveringspakken skal gemmes ved at klikke på knappen '**Browse**' og finde den rigtige mappe.
3. Klik på knappen '**Skab mappestruktur**' for at oprette afleveringsmappestrukturen. Bemærk, at du i bunden af den side, der fremkommer ved klik på denne knap, kan klikke på linket til den mappestruktur, der blev genereret (se figur 3).

Figur 2: Siden "Mappestruktur" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

Udtræk data fra statistikfilen

Når du klikker på knappen 'Skab mappestruktur' (se forrige afsnit) fremkommer siden med funktion til at udtrække data og metadata fra statistikfilen vist i figur 3.

Udtræk af data og metadata fra statistikfilen består af tre trin.

I TRIN 1 i figur 3 vælger du den statistikfil, som udtrækket skal laves fra:

1. Vælg den kopi af din statistikfil du vil lave udtræk fra med '**Browse**' knappen
2. Klik på '**Næste**' for at gå til TRIN 2

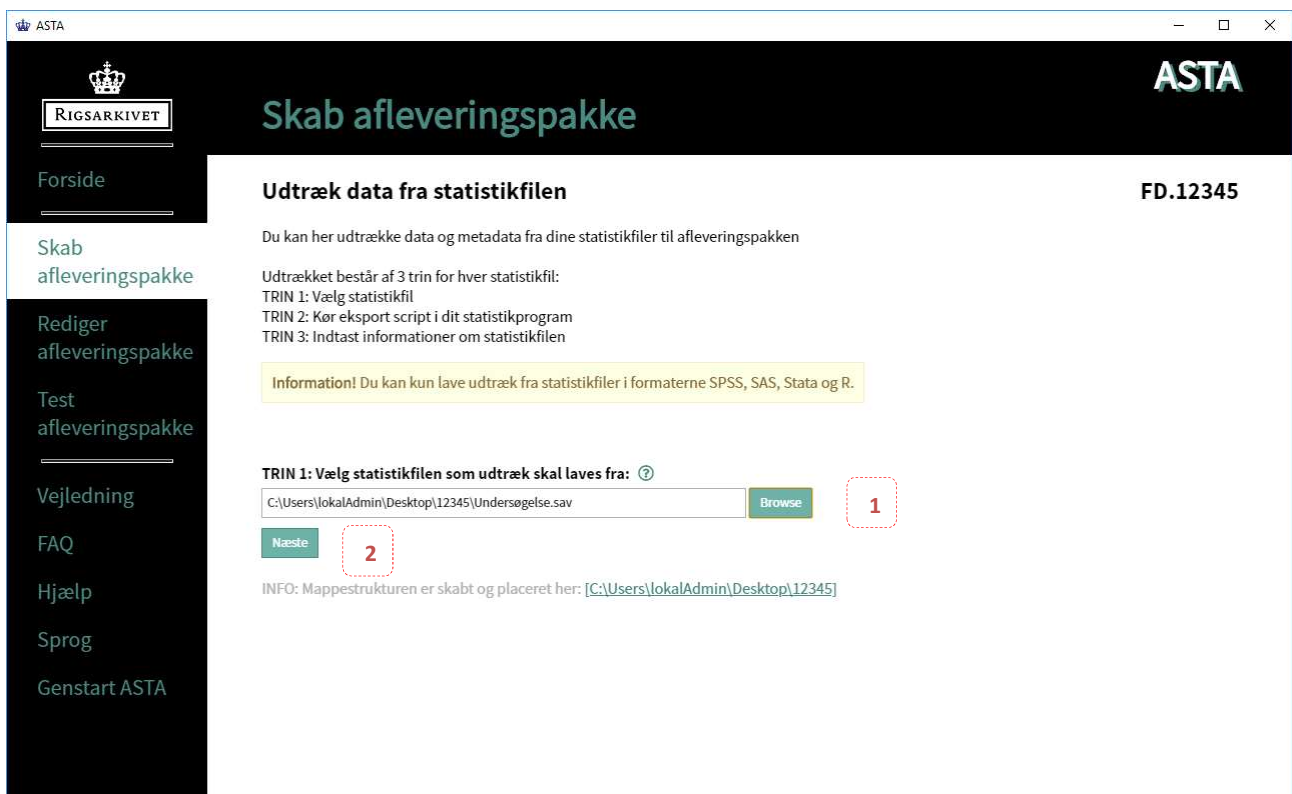
TRIN 2: Kør eksport script

Data og metadata udtrækkes fra statistikfilen til en datafil (fx table1.csv) og en metadatafil (fx table1.txt), der overholder krav til struktur i bilag 9, ved at du kører en eksport syntaks fra et script, som ASTA automatisk har dannet på baggrund af den valgte statistikfil. I trin 2 i figur 4 skal du køre dette eksport script.

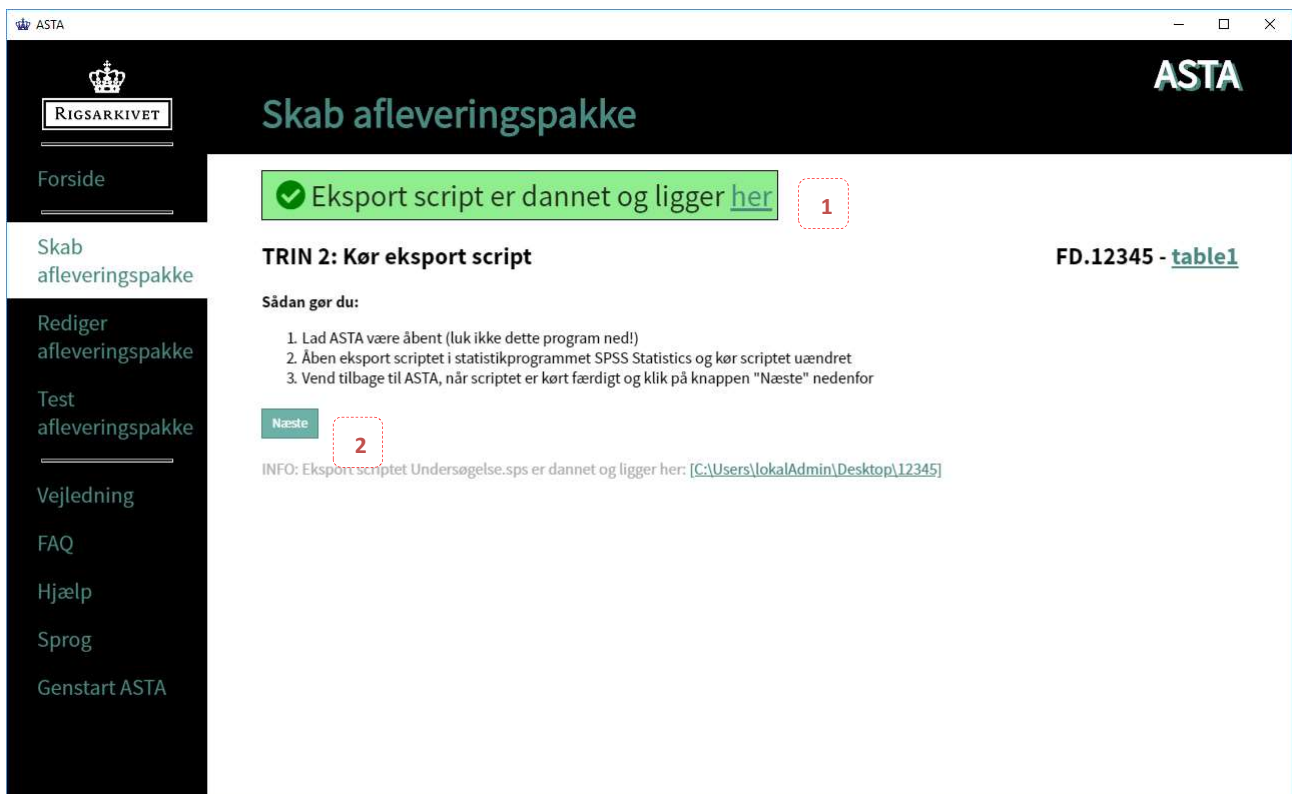
Sådan gør du:

1. **Luk ikke programmet ASTA** mens du kører eksport scriptet, som du finder ved at klikke på '**her**' i den grønne boks med teksten "Eksport script er dannet og ligger her". Ved klik på 'her' åbnes en stifinder med præcis placering for, hvor eksport scriptet er placeret. Eksportscriptet er navngivet med statistikfilens navn samt en script ekstension for henholdsvis SPSS (.sps), Stata (.do), SAS (.sas) og R/RStudio (.rds, .RDS, .RData). Bemærk, at der i bunden af skærmbilledet er angivet scriptets præcise navn (generationsundersøgelsen.sps). Dobbeltklik på scriptfilen så den åbnes op i det tilsvarende statistikprogram, som du selv skal have installeret på computeren. Kør syntaksen i eksport scriptet.

2. Når scriptet er kørt færdigt, skal du vende tilbage til ASTA og klikke på knappen "Næste" for at gå til TRIN 3.

Figur 3: Siden "Udtræk data fra statistikfilen" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

Figur 4: Siden "TRIN 2: Kør eksport script" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

TRIN 3: Indtast informationer om statistikfilen

I trin 3 i figur 5 skal du indtaste informationer om den valgte statistikfil.

Figur 5: Siden "TRIN 3: Indtast informationer om statistikfilen" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

1. Angiv datasættets navn, som de benævnes i brugssammenhæng (obligatorisk)
2. Angiv en beskrivelse af datasættets indhold, maksimalt 4096 tegn (obligatorisk)
Hvis du har en unik nøglevariabel i datafilen, skal du følge trin 3 og 4. Ellers gå til trin 5
3. Klik på den lille pil og vælg nøglevariablen fra dropdown menuen, der fremkommer
4. Klik på '**Tilføj variabel**' for at inkludere den valgte variabel
Hvis din nøglevariabel er sammensat af flere variable, fortsæt med trin 3 og 4, indtil alle variable er valgt.
*Den valgte nøglevariabel kan slettes igen ved at klikke på knappen '**Fortryd nøglevariabel**'.*
5. Klik på '**Næste**' for at gå til næste side

Dataudtrækket er færdigt

Ved klik på "Næste" i forrige TRIN 3, fremkommer siden vist i figur 6 med en bekræftelse på, at dataudtrækket er færdigt for den valgte fil. Bemærk at der under INFO vises links til de generede data- og metadatafiler, fx table1.csv og table1.txt.

Du kan nu vælge at lave udtræk fra andre statistikfiler, der skal afleveres i samme afleveringspakke.

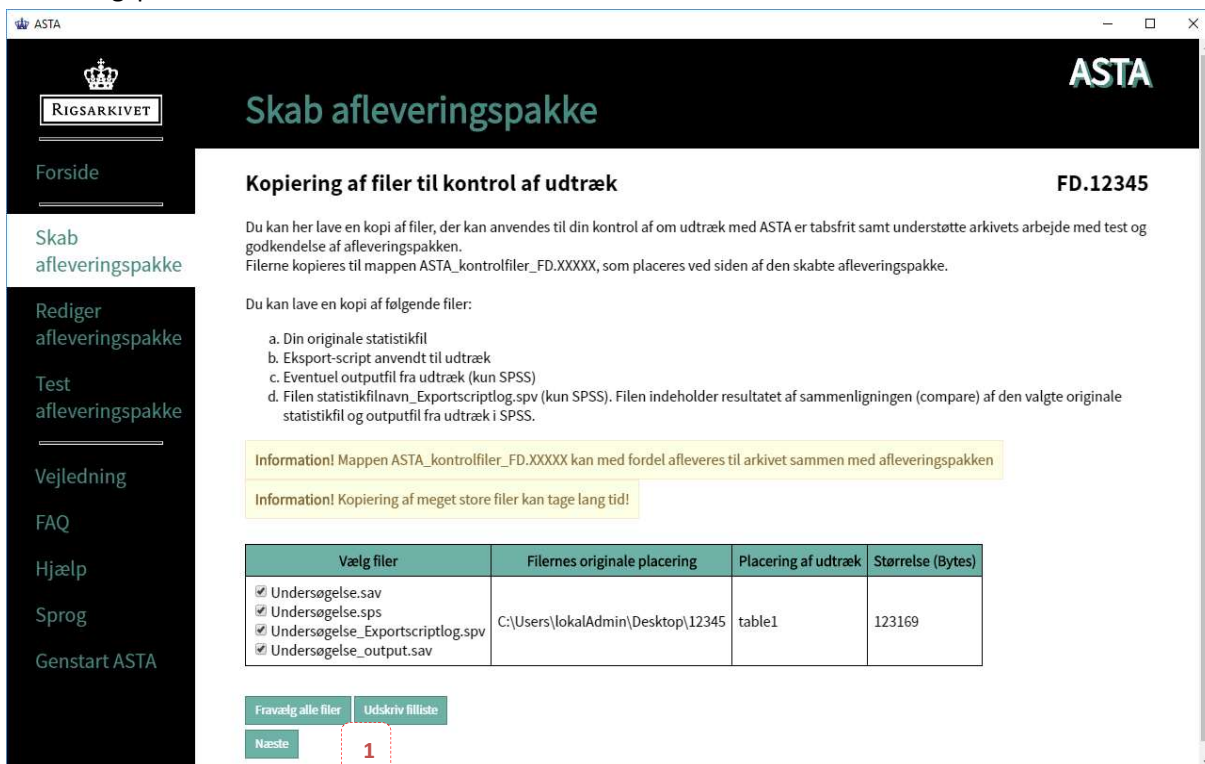
1. Klik på knappen "**Nyt udtræk**", hvis du ønsker at lave udtræk fra flere statistikfiler.
Dette trin vil tage en tilbage til TRIN 1 på siden "Udtræk data fra statistikfilen", hvor du vælger den statistikfil, der skal laves udtræk fra.
2. Klik på knappen "**Næste**", hvis afleveringspakken ikke skal indeholde udtræk fra flere statistikfiler.

Figur 6: Siden "Dataudtrækket er færdigt" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

Kopiering af filer til kontrol af udtræk

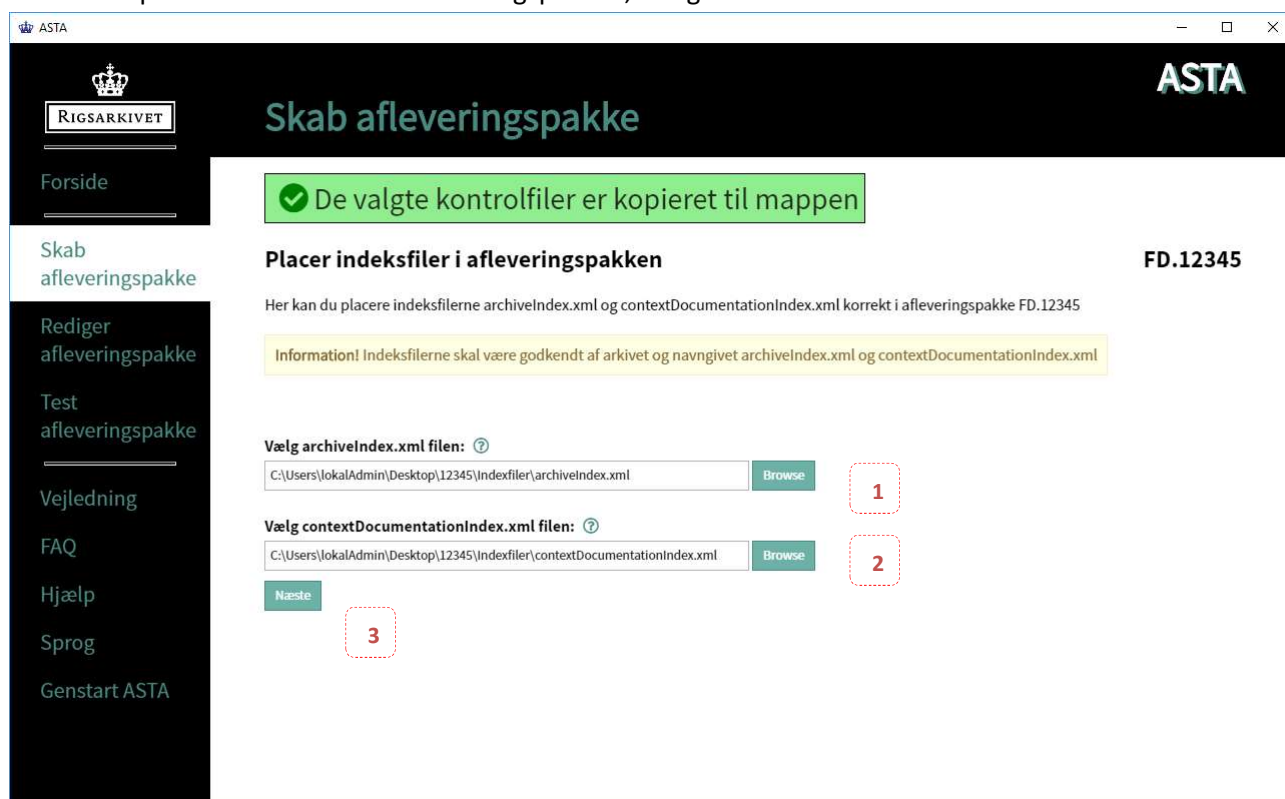
Du kan lave en kopi af filer som kan anvendes til at kontrollere din udtræk med ASTA ved at klik på "Næste". Filer bliver kopierede i mappen ASTA_kontrolfiler_FD.XXXX, som kan afleveres til arkivet sammen med afleveringspakken.

Figur 7: Siden "Kopiering af filer til kontrol af udtræk" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

Placering af indeksfiler i afleveringspakken

Du skal nu placere indeksfilerne i afleveringspakken, se figur 8.

Figur 8: Siden "Placer indeksfiler i afleveringspakken" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

1. Vælg filen *archiveIndex.xml* ved brug af 'Browse' knappen.
2. Vælg filen *contextDocumentationIndex.xml* ved brug af 'Browse' knappen.
3. Klik på knappen 'Næste' for at uploade de valgte filer.

Placering af kontekstdokumenter i afleveringspakke

Du skal nu placere kontekstdokumenterne, der er registreret i *contextDocumentationIndex.xml* i afleveringspakken, se figur 9a.

ASTA

RIGSARKIVET

Forside

Skab afleveringspakke

Rediger afleveringspakke

Test afleveringspakke

Vejledning

FAQ

Hjælp

Sprog

Genstart ASTA

Skab afleveringspakke

FD.12345

Indeksfilerne er placeret

Placer kontekstdokumenter i afleveringspakken

Du skal tilføje nedenstående kontekstdokumenter til afleveringspakken.
 Du kan kun placere en fil per dokumentmappe.
 Hvis et kontekstdokument ikke tilføjes, oprettes en tom dokumentmappe navngivet med mappennummeret.
 Hvis du ikke har kontekstdokumenterne klar, kan du udskrive dokumentlisten og tilføje dem senere.

Information! Kontekstdokumenter skal konverteres til bevaringsformat før de afleveres til arkiv, fx.tif eller .mp3

Dokumentliste

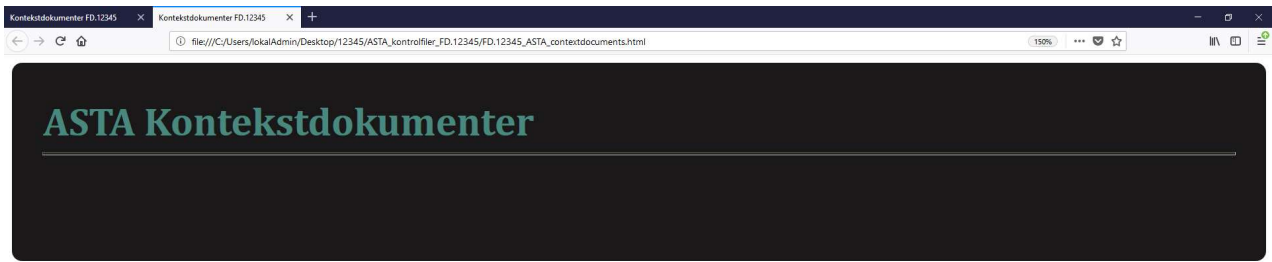
Mappennummer	Dokumenttitel	Vælg dokument
1	Afleveringsbestemmelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Afleveringsbestemmelse.tif Browse
2	System formål notat	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\System_formål_notat.tif Browse
3	Indsamlingsmetode	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Indsamlingsmetode.tif Browse
4	Forskningsresultater	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Forskningsresultater.tif Browse
5	Projektbeskrivelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Projektbeskrivelse.tif Browse
6	Spørgeskema	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Spørgeskema.tif Browse
7	Protokol	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Protokol.tif Browse

INFO: Filerne contextDocumentationIndex.xml, contextDocumentationIndex.xml er kopieret til mappen "Indices" i afleveringspakken

Aktivér Windows
Gå til Indstillinger for at aktivere Windows.

Figur 9a: Siden "Placer kontekstdokumenter i afleveringspakken" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

1. Alle kontekstdokumenter registreret i contextDocumentationIndex.xml vises i en dokumentliste. Klik på knappen '**Browse**' ud for hvert dokument og vælg det kontekstdokument, der svarer til dokumenttitlen i dokumentlisten. Hvis du ikke har alle kontekstdokumenter klar, kan du tilføje dem senere under menupunktet 'Rediger afleveringspakke'.
2. Det anbefales, at du udskriver dokumentlisten på knappen '**Udskriv dokumentliste**' og kontrollerer, at indholdet af de valgte dokumenter svarer til dokumenttitlen. Når du klikker på knappen "Udskriv dokumentliste" vises dokumentlisten i din standardbrowser, fx Edge (se figur 9b). Anvend browserens printfunktion til at udskrive listen (se figur 9c).
3. Klik på knappen '**Næste**' for at uploade de valgte dokumenter.

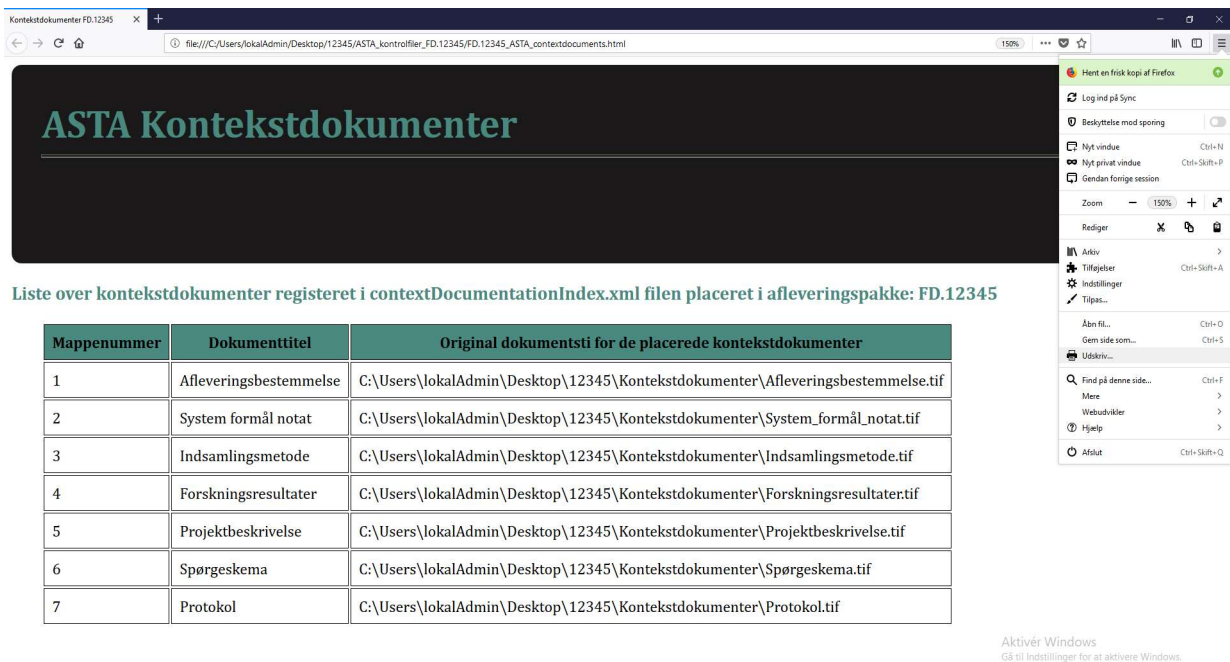

Liste over kontekstdokumenter registeret i contextDocumentationIndex.xml filen placeret i afleveringspakke: FD.12345

Mappenummer	Dokumenttitel	Original dokumentsti for de placerede kontekstdokumenter
1	Afleveringsbestemmelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Afleveringsbestemmelse.tif
2	System formål notat	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\System_formål_notat.tif
3	Indsamlingsmetode	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Indsamlingsmetode.tif
4	Forskningsresultater	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Forskningsresultater.tif
5	Projektbeskrivelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Projektbeskrivelse.tif
6	Spørgeskema	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Spørgeskema.tif
7	Protokol	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Protokol.tif

Aktivér Windows
Gå til Indstillinger for at aktivere Windows.

Figur 9b: "Dokumentliste" som fremkommer ved klik på "Udskriv dokumentliste" i ASTA

Liste over kontekstdokumenter registeret i contextDocumentationIndex.xml filen placeret i afleveringspakke: FD.12345

Mappenummer	Dokumenttitel	Original dokumentsti for de placerede kontekstdokumenter
1	Afleveringsbestemmelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Afleveringsbestemmelse.tif
2	System formål notat	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\System_formål_notat.tif
3	Indsamlingsmetode	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Indsamlingsmetode.tif
4	Forskningsresultater	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Forskningsresultater.tif
5	Projektbeskrivelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Projektbeskrivelse.tif
6	Spørgeskema	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Spørgeskema.tif
7	Protokol	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\Kontekstdokumenter\Protokol.tif

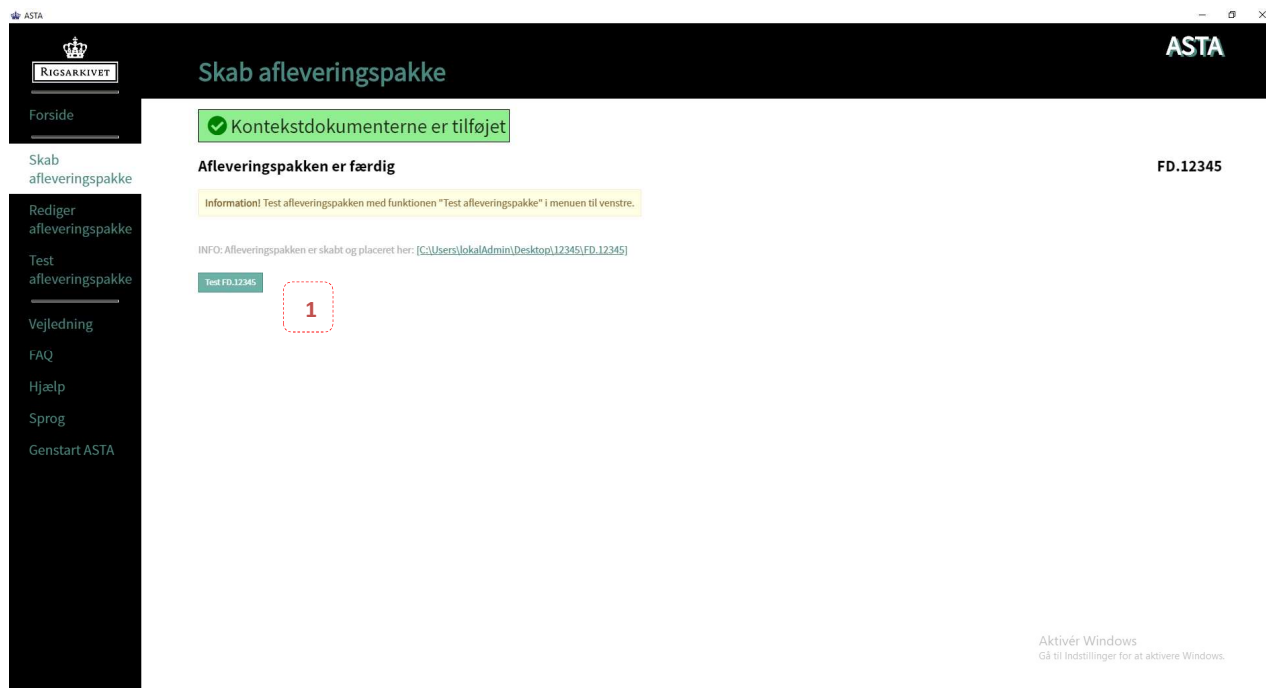
Aktivér Windows
Gå til Indstillinger for at aktivere Windows.

Figur 9c: Print af "Dokumentliste" via browserens printfunktion

Afleveringspakken er færdig

Afleveringspakken er nu færdig og skal testes.

1. Klik på knappen 'Test FD.XXXXX' for en genvej til test af den netop skabte afleveringspakke. Du kan også teste afleveringspakken under menupunktet 'Test afleveringspakke'.

Figur 10: Siden "Afleveringspakken er færdig" under "Skab afleveringspakke" i ASTA

G. Test afleveringspakke

Test af afleveringspakken

Det er dit ansvar at sikre, at afleveringspakken overholder alle krav i bilag 9 i Bekendtgørelse om arkiveringsversioner. Derfor er det vigtigt, at du tester afleveringspakken og retter eventuelle fejl, inden du afleverer afleveringspakken til arkivet.

Du kan teste afleveringspakken under 'Test afleveringspakke', se figur 11.

1. Vælg den afleveringspakke du vil teste (fx FD.12345) ved at klikke på knappen '**Browse**'
2. Klik på knappen 'Start test'
3. Testen er nu påbegyndt, og teststatus vises i testloggen, se figur 11.

Teststatus og rettelse af fejl i testlog

1. Gennemgå nøje de genererede **fejlmeldelser** markeret med rødt kryds **×** i testloggen (4 i figur 11) og ret altid disse inden aflevering til arkivet. **Hints** vises som en advarsel med gult udråbstegn **▲**. Hints er ikke altid fejl og skal kun rettes, hvis det faktisk er en fejl eller mangel i den pågældende afleveringspakke.
2. Ud over den testlog der vises på skærbilledet genereres også en **html-version af testloggen**, som også gemmes automatisk på samme placering, som den valgte afleveringspakke efter endt test (se figur 12). Hvis du klikker på linket til denne testlog (5 i figur 11), åbnes den i din standard browser og kan printes ved hjælp af browserens printfunktion (se figur 9c). Html-testloggen indeholder også vejledning til, hvordan fejlbeskeder i testloggen forstås og rettes (se figur 13).

3. Når testen er kørt færdig vises en af følgende tre **statusmeddelelser**:

Afleveringspakken er gennemtestet uden fejl og kan nu afleveres til arkivet

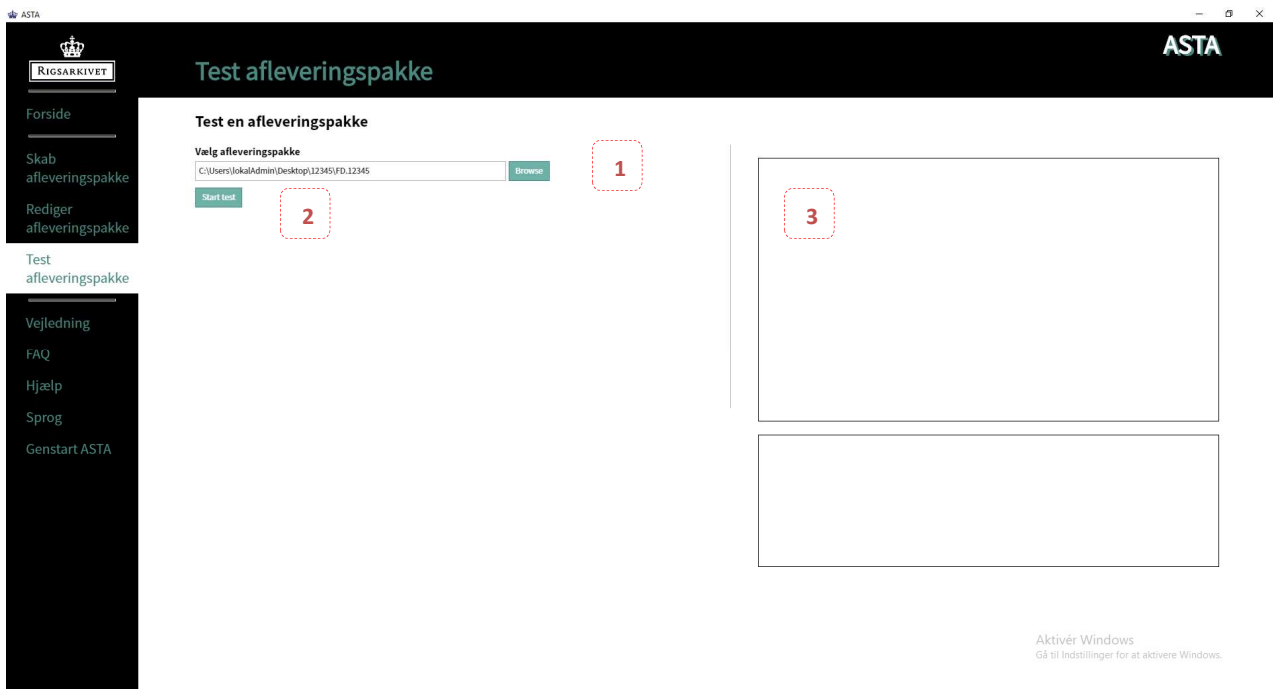
Dette indikerer at afleveringspakken er klar til at blive afleveret til arkivet. BEMÆRK: Da ASTA ikke tester for alle krav i bilag 9 kan arkivet vende tilbage med yderligere fejl eller mangler, der skal rettes.

Afleveringspakken er fuldt gennemtestet. Fejl vist i loggen skal rettes før aflevering til arkiv.

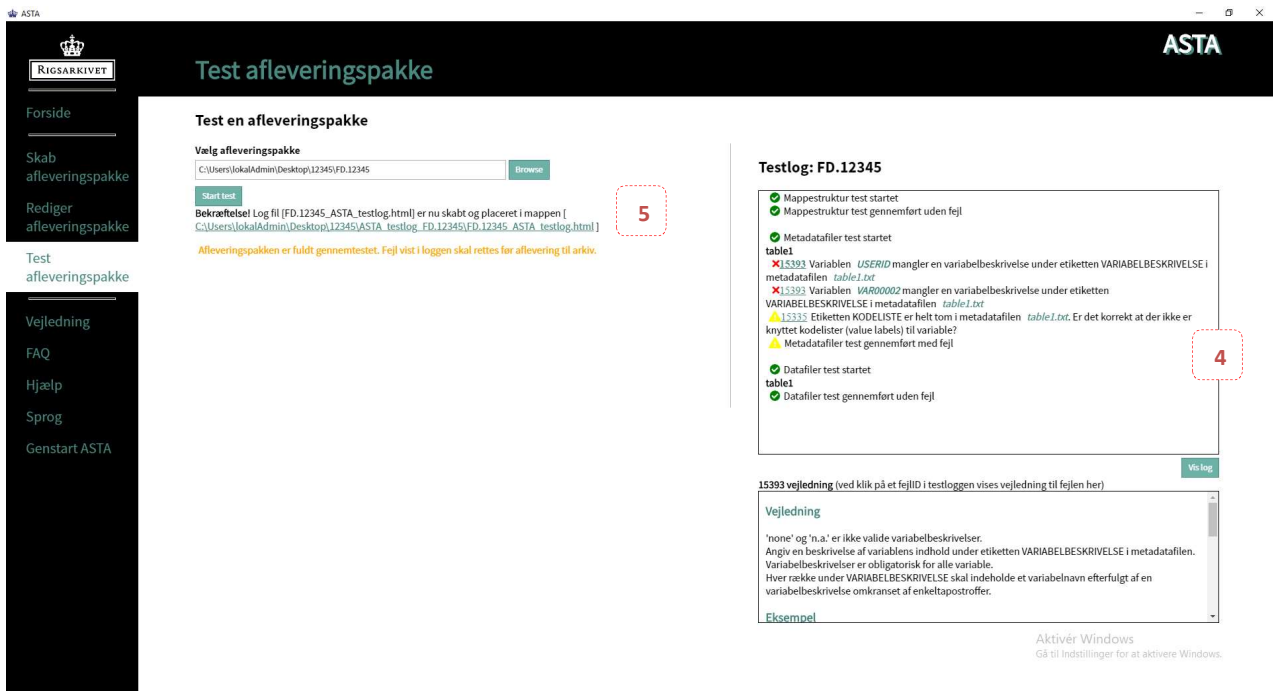
Dette indikerer, at testen er afsluttet, men der stadig findes fejl, der skal rettes. Når du har rettet de viste fejl i testloggen og kører en ny test fremkommer ikke flere nye fejl.

Testen er afbrudt, og afleveringspakken er ikke testet færdig. Fejl vist i loggen skal rettes før testen kan fortsætte.

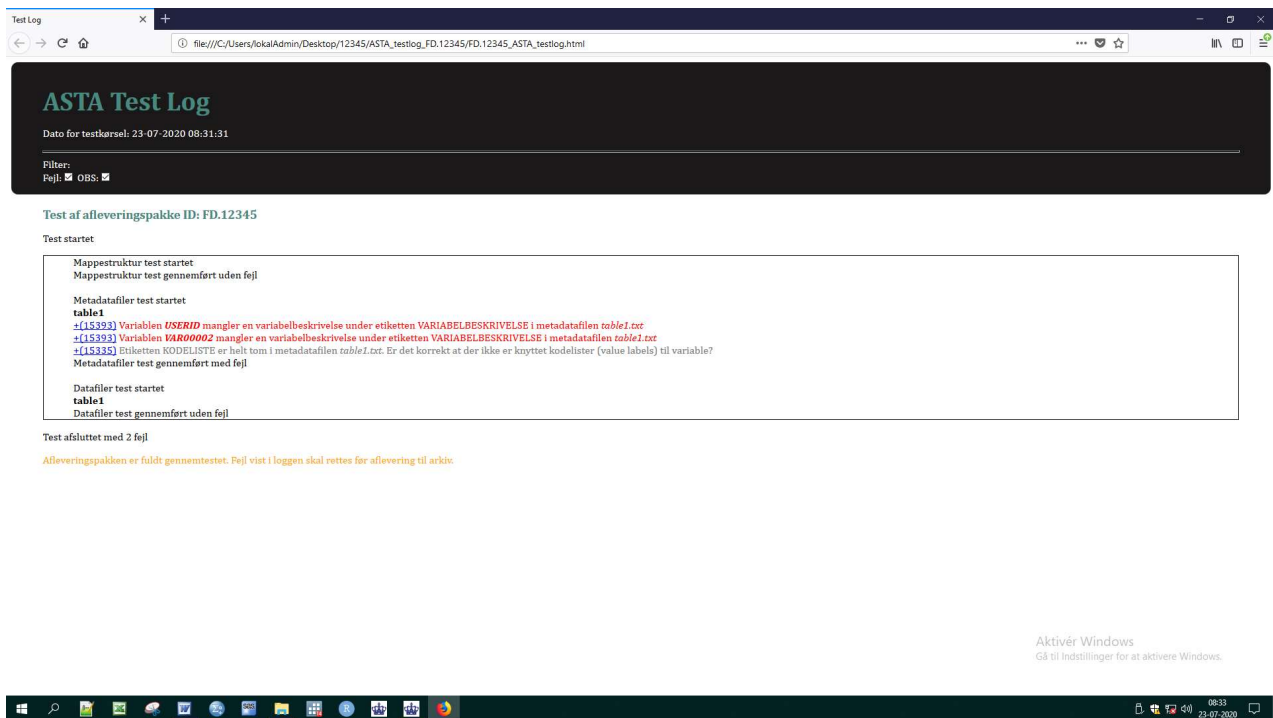
Dette indikerer, at der er fejl, der skal rettes, inden testen kan fortsætte. Når du har rettet de viste fejl i testloggen og kører en ny test, kan der fremkomme flere nye fejl. Ved flere tests vises max 40 af samme type fejl i testloggen, hvilket betyder, at når du har rettet de viste 40 fejl og kører en ny test, kan der forekomme flere af samme type.

Figur 11: Siden 'Test afleveringspakke' i ASTA før testen påbegyndes

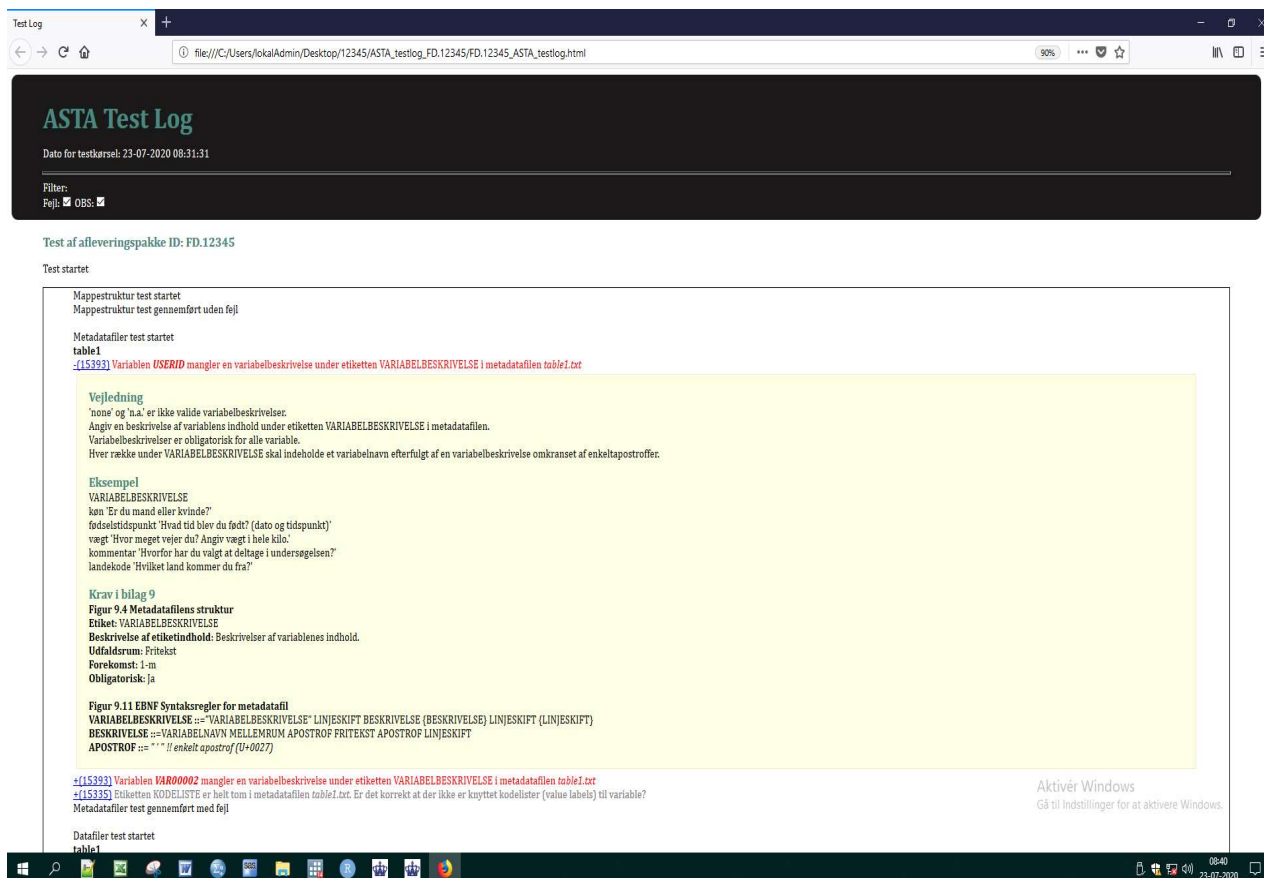
Figur 12: Siden 'Test afleveringspakke' i ASTA når testen er afsluttet

Figur 13: Html-version af testloggen fra 'Test afleveringspakke' i ASTA

Html-version af testlog med vejledning

1. I html-testloggen som fremkommer, når du klikker på linket fra ASTA til denne (se 5 i figur 12) vises et fejl-ID (fx 15393) ud fra hver opdaget fejl. Ved klik på dette fejl-ID fremkommer en vejledningstekst til, hvordan fejlen skal forstås og rettes. Der vises også et eksempel på data og metadata uden fejl samt angivelse af den konkrete ordlyd af kravene, som de står skrevet i bilag 9 i Bekendtgørelse om arkiveringsversioner (se figur 14)

Figur 14: Html-testlog med visning af vejledning ved klik på fejl-ID 15393

H. Kontroller at udtræk fra ASTA er tabsfrit

Det er vigtigt at de data der afleveres til Rigsarkivet er autentiske og svarer til indholdet i de originale statistikfiler. Det er den afleverende myndigheds ansvar at sikre, at det udtræk der laves med ASTA eller andre værktøjer er tabsfrit. Du skal derfor foretage en visuel kontrol af data før og efter udtræk med ASTA, dvs. foretage en sammenligning af data i den originale statistikfil med data i datafilen (fx table1.csv) i afleveringspakken. Du skal også kontrollere om metadata i metadatafilen (fx table1.txt) i afleveringspakken er udtrykket korrekt og tabsfrit fra den originale statistikfil.

Kopiering af kontrolfiler

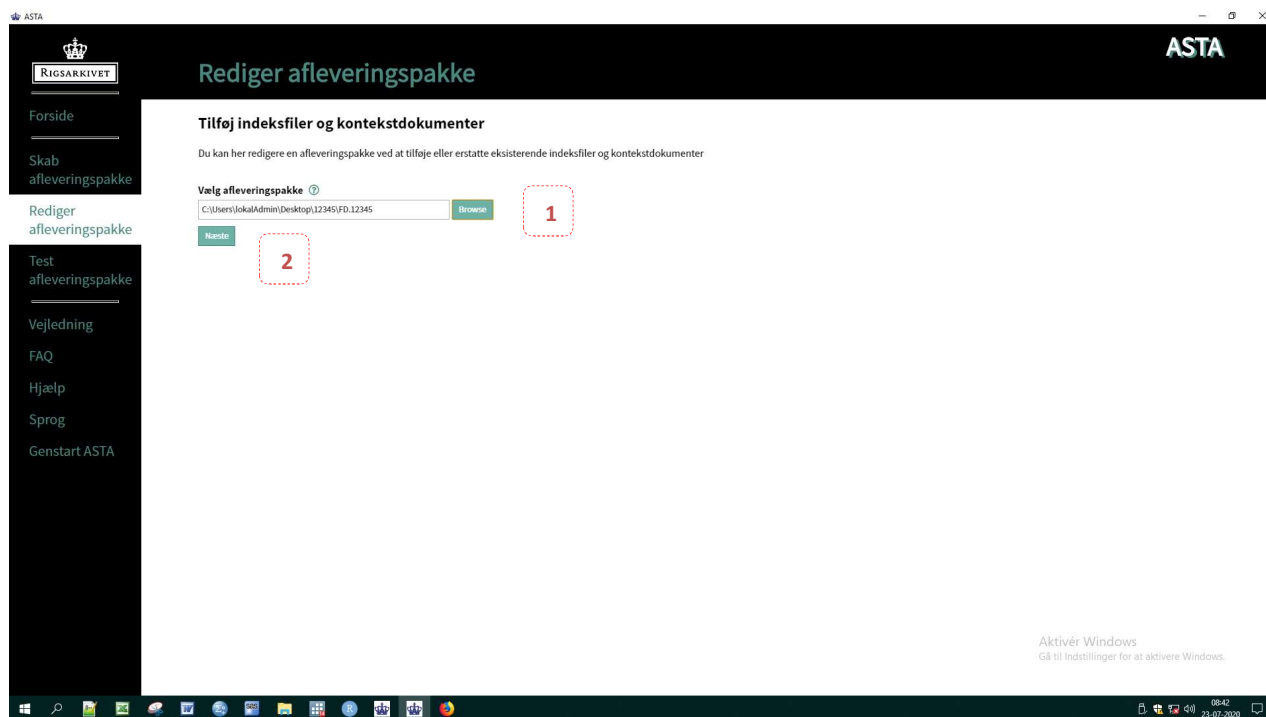
Under udtræk med ASTA får du mulighed for at kopiere relevante filer der kan understøtte kvalitetskontrollen af udtrækket til mappen ASTA_kontrolfiler_FD.XXXXX. Herunder den valgte (originale) statistikfil som udtrækket laves fra, samt eventuelle outputfiler og logs, som ASTA skaber under udtræk.

Kontrol af placering af kontekstdokumenter

Det anbefales, at du under udtræk med ASTA udskriver dokumentlisten over tilføjede kontekstdokumenter (se figur 9c) og anvender denne til kontrol af, om alle kontekstdokumenter er placeret i de korrekte dokumentmapper.

I. Rediger afleveringspakke

Under menupunktet 'Rediger afleveringspakke' kan du redigere afleveringspakken med hensyn til placering af indeksfiler og kontekstdokumenter, se figur 15.

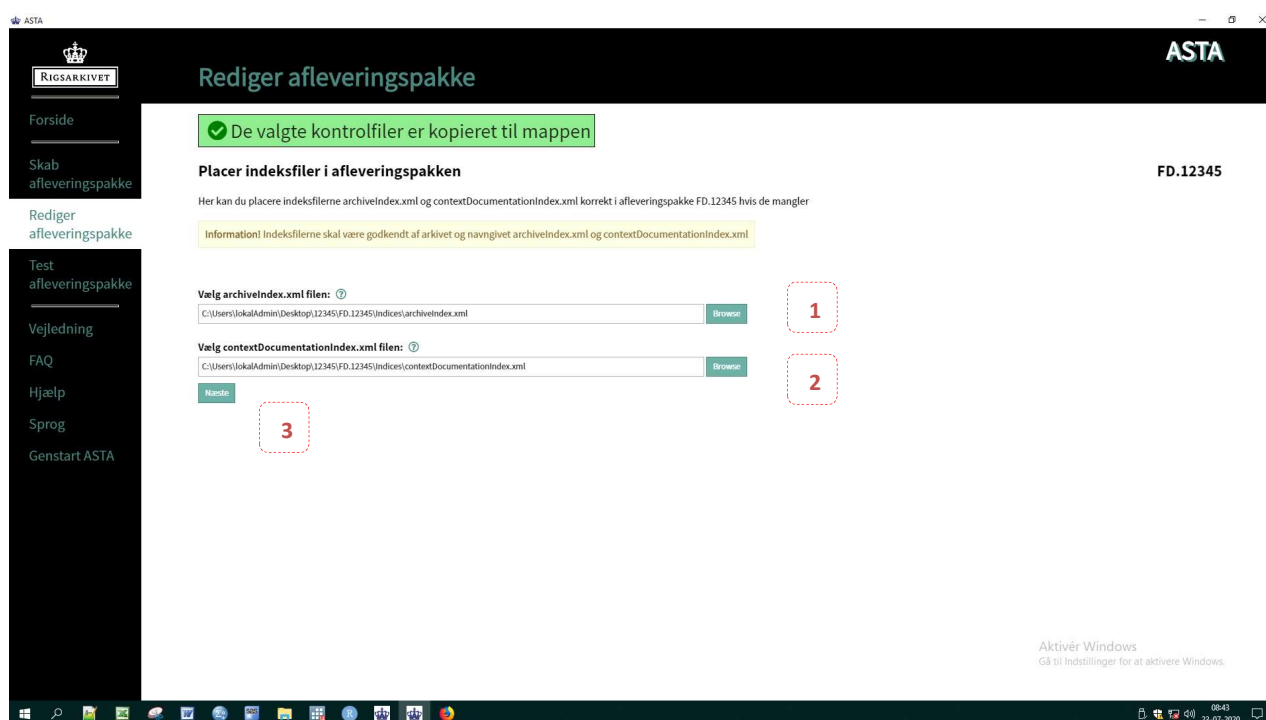
Figur 15: Siden "Tilføj indeksfiler og kontekstdokumenter" under "Rediger afleveringspakke" i ASTA

1. Vælg den afleveringspakke (fx FD.12345), der skal redigeres, ved brug af 'Browse' knappen
2. Klik på knappen 'Næste' for at gå til næste side

Placér indeksfiler i afleveringspakken

Ved klik på 'Næste' på forrige side, fremkommer siden vist i figur 16 Du kan her placere indeksfilerne *archiveIndex.xml* og *contextDocumentationIndex.xml* i afleveringspakken, hvis de helt mangler, eller erstatte de eksisterende med nyere opdaterede versioner (1 og 2).

1. Vælg filen *archiveIndex.xml* ved brug af '**Browse**' knappen, hvis den mangler, eller du ønsker at erstatte den eksisterende med en ny opdateret version.
2. Vælg filen *contextDocumentationIndex.xml* ved brug af '**Browse**' knappen, hvis den mangler, eller du ønsker at erstatte den eksisterende med en ny opdateret version.
3. Klik på knappen '**Næste**' for at uploade de valgte filer, eller hvis du fortsat skal anvende de allerede eksisterende indeksfiler.

Figur 16: Siden "Placer indeksfiler i afleveringspakken" under "Rediger afleveringspakke" i ASTA

Placer kontekstdokumenter i afleveringspakken

Ved klik på 'Næste' på forrige side fremkommer siden vist i figur 17.

Du kan her placere kontekstdokumenter i afleveringspakken eller erstatte eksisterende kontekstdokumenter med nye.

1. Alle kontekstdokumenter registreret i *contextDocumentationIndex.xml* vises i en dokumentliste. Klik på knappen '**Browse**' ud for hvert dokument og vælg det kontekstdokument, der svarer til dokumenttitlen i dokumentlisten. Hvis der findes et kontekstdokument i mappen allerede, vises stien til denne. Klik på 'Browse' knappen hvis du ønsker at erstatte det eksisterende kontekstdokument i mappen med et nyt.
2. Når du er færdig med at placere alle kontekstdokumenterne, anbefales det, at du udskriver dokumentlisten på knappen '**Udskriv dokumentliste**' og kontrollerer, at indholdet af de valgte dokumenter svarer til dokumenttitlen. Når du klikker på knappen 'Udskriv dokumentliste' vises dokumentlisten i din standardbrowser, fx Edge (se figur 9b). Anvend browserens printfunktion til at

udskrive listen (se figur 8c). Dokumentlisten gemmes også automatisk i en html-version samme sted, hvor afleveringspakken er placeret, når du klikker på knappen 'Udskriv dokumentliste'.

3. Klik på knappen '**Næste**' for at uploade de valgte dokumenter. Skærbilledet i figur 9 med bekræftelse, af at afleveringspakken er færdig, fremkommer. Klik på knappen 'Test FD.XXXXX' for at teste afleveringspakken (som vist i figur 10).

ASTA

RIGSARKIVET

Forside

Skab afleveringspakke

Rediger afleveringspakke

Test afleveringspakke

Vejledning

FAQ

Hjælp

Sprog

Genstart ASTA

ASTA

Rediger afleveringspakke

FD.12345

Indeksfilerne er placeret

Placer kontekstdokumenter i afleveringspakken

Du skal tilføje nedenstående kontekstdokumenter til afleveringspakken.
Du kan kun placere en fil per dokumentmappe.
Hvis et kontekstdokument ikke tilføjes, oprettes en tom dokumentmappe navngivet med mappenummeret.
Hvis du ikke har kontekstdokumenterne klar, kan du udskrive dokumentlisten og tilføje dem senere.

Information! Kontekstdokumenter skal konverteres til bevaringsformat før de afleveres til arkiv, fx .tif eller .mp3

Dokumentliste

Mappenummer	Dokumenttitel	Vælg dokument
1	Afleveringsbestemmelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\FD.12345\ContextDocumentation\docCollection1\1\1.tif Browse
2	System formål notat	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\FD.12345\ContextDocumentation\docCollection1\2\1.tif Browse
3	Indsamlingsmetode	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\FD.12345\ContextDocumentation\docCollection1\3\1.tif Browse
4	Forskningsresultater	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\FD.12345\ContextDocumentation\docCollection1\4\1.tif Browse
5	Projektbeskrivelse	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\FD.12345\ContextDocumentation\docCollection1\5\1.tif Browse
6	Spørgeskema	C:\Users\lokalAdmin\Desktop\12345\FD.12345\ContextDocumentation\docCollection1\6\1.tif Browse
7	Protokol	Vælg sti med knappen Browse

Udskriv dokumentliste **2**

Næste **3**

1

Aktivér Windows
Gå til Indstillinger for at aktivere Windows.

INFO: Filene a...c.xml, contextDocumentationIndex.xml er kopieret til mappen "Indices" i afleveringspakken

08:45
23-07-2020

Figur 17: Siden "Placer kontekstdokumenter i afleveringspakken" under "Rediger afleveringspakke" i ASTA

J. ASTA support i Rigsarkivet

Hvis du oplever problemer med ASTA eller med at skabe og teste afleveringspakken ved hjælp af ASTA, bedes du kontakte datamanageren for forskningsdata i Rigsarkivet på følgende e-mail: mailbox@sa.dk.

Bilag 1

Dette bilag giver en grundig gennemgang af, hvordan du i de forskellige statistikprogrammer SPSS, SAS, Stata og R/RStudio sikrer dig, at tjeklistens punkter 1-8 er opfyldt.

A. SPSS – forberedelse af statistikfilen før udtræk

SPSS			
NR.	OPGAVE	VEJLEDNING	HVIS JEG IKKE GØR DET
GENERELT			
1. Tjek/installer statistikprogram	Tjek at du har statistikprogrammet SPSS installeret på den PC, du anvender ASTA på.		Du kan ikke udtrække data fra en SPSS-fil med ASTA, hvis statistikprogrammet SPSS ikke er installeret på PC'en
2. Ny mappe med kopi af materiale	Opret en ny mappe på computeren med en kopi af statistikfilerne, der skal afleveres, kontekstdokumenterne, som fremgår af afleveringsbestemmelsen, og de to indeksfiler. Navngiv evt. mappen med afleveringspakkens løbnummer, der fremgår af arkivets afleveringsbestemmelse.	Da forberedelsen af afleveringen involverer ændringer i variablene, justering af formater og konvertering af filer, er det vigtigt at bevare integriteten af de originale filer ved at separere dem fra afleveringsmaterialet.	De originale data kan blive overskrevet eller slettet
SPSS DATAFILER			
3. Datafiler	Tjek at SPSS filerne har ekstension .sav	Data skal være i et dataformat, som ASTA kan lave udtræk fra. For SPSS-filer skal ekstension .sav anvendes.	ASTA kan kun udtrække data fra formaterne SPSS, SAS, Stata og R.
	Tjek at datafiler er indkodet til UTF-8	Alle datafiler skal være kodet til UTF-8. Tip: Nederst i venstre side af SPSS-vinduet kan man se "Unicode: ON" eller "Unicode: OFF". Juster indkodningen så Unicode (som i SPSS betyder UTF-8) er "ON". Ydermere skal du undersøge, om dit datasæt viser alle tegnene korrekt specielt æ, ø og å.	Hvis data ikke er indkodet til UTF-8, vil nogle tegn, såsom æ, ø og å ikke blive vist korrekt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet også teste afleveringen. Hvis data ikke er indkodet som UTF-8, kan det medføre andre fejl i afleveringen, som kun kan rettes ved at lave helt nye udtræk fra de originale statistikfiler.

		Se vejledning om UTF-8 på Rigsarkivets hjemmeside.	Så spar tid ved at kontrollere det inden udtræk.
4. Variable i datafiler	Tjek at alle variabelnavne overholder regler for navngivning af variable.	Variabelnavne må ikke være længere end 128 tegn, starte med et tal eller inkludere blanktegn (mellemrum) eller andre tegn end bogstaver og tal. Brug "Variable View"-fanen for at se alle dine variabelnavne, labels og typer, bredde og decimaler. Juster enhver variabel, der ikke følger Rigsarkivets regler om aflevering.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
	Tjek at alle variable har variable labels.	Alle variable skal have variabel labels, der beskriver deres indhold. Brug "Variable View"-fanen og kolonnen "Label" for at sikre, at alle variable har variabel labels	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
5. Variable type/format	Tjek at alle variable har angivet en type/format, som er accepteret af Rigsarkivet og ikke er angivet med "default formats"	Alle variable skal have angivet type og format, som er accepteret af Rigsarkivet og ikke "default formats". Brug "Variable View"- fanen og kolonnen "Type" for at sikre dig, at alle variable har den accepterede type/format.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
6. Value labels	Tjek at alle value labels er unikke og specificeret.	Alle værdier i value labels skal være unikke og specificeret. I tilfælde af at nogle værdier ikke er specificeret (fx i en Likert skala hvor kun den første og sidste værdi har specificeret labels), skal dette beskrives i variabelens label fx med teksten "Skala anvendt. Ikke alle koder har kodebeskrivelse."	Efter aflevering til arkiv vil arkivet teste, om alle value labels findes.

		Variable labels ændres i "Variable View"-fanen i kolonnen "Label" i SPSS.	
7. Missing values	Kontrollér at det kun er numeriske og kategoriske variable, der har manglende koder i "Missing" kolonnen.	Manglende værdier må kun anvendes på numeriske og kategoriske variable. Kontakt Rigsarkivets datamanager for forskningsdata, hvis du anvender koder for manglende værdier i variable med typerne tekst, tidspunkt eller dato.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
	Alle tildelte koder for manglende værdier skal også tildeles en værdi i value labels knyttet til den variabel, hvor koden anvendes	Forståelse af den tildelte kode for en missing value er vigtig for at forstå data. Derfor skal alle anvendte koder for manglende værdier (missing values) også tildeles en værdi i value labels knyttet til den variabel, hvor koden anvendes. Fx 9 = Uoplyst 10 = Irrelevant 11 = Deltager ikke	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
8. Referencer (ved aflevering af flere datasæt)	Tjek at eventuelle flettevariable har samme type/format og længde	Flettevariable angives i afleveringspakken for at beskrive mulig sammenkobling mellem flere datasæt. Når der findes flere datasæt i en afleveringspakke og referencer mellem disse (en fletningsnøgle), skal der være fuldstændig overensstemmelse mellem flettevariablenes type og længde. Tjek at formatet og typen af disse flettevariable er identiske i "Variabel view"-fanen for hver af de afleverede filer.	Manglende overensstemmelse mellem type og længde i flettevariable kan påvirke muligheden for at sammenkoble de afleverede datasæt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet kontrollere, om denne regel er overholdt. Spar tid ved at gøre dette på forhånd.

B. Stata – forberedelse af statistikfilen før udtræk

Stata			
NR.	OPGAVE	VEJLEDNING	HVIS JEG IKKE GØR DET
GENERELT			
1. Tjek/installer statistikprogram	Tjek at du har statistikprogrammet Stata installeret på den PC, du anvender ASTA på.		Du kan ikke udtrække data fra en Stata-fil med ASTA, hvis statistikprogrammet Stata ikke er installeret på PC'en
2. Ny mappe med kopi af materiale	Opret en ny mappe på computeren med en kopi af statistikfilerne der skal afleveres, kontekstdokumenterne, som fremgår af afleveringsbestemmelsen, og de to indeksfiler. Navngiv evt. mappen med afleveringspakkens løbenummer, der fremgår af arkivets afleveringsbestemmelse.	Da forberedelsen af afleveringen involverer ændringer i variablene, justering af formater og konvertering af filer, er det vigtigt at bevare integriteten af de originale filer ved at separere dem fra afleveringsmaterialet.	De originale data kan blive overskrevet eller slettet
STATA DATAFILER			
3. Datafiler	Tjek at STATA-filerne har ekstension .dta	Data skal være i et dataformat, som ASTA kan lave udtræk fra. For STATA filer skal ekstension <i>.dta</i> anvendes.	ASTA kan kun udtrække data fra formaterne SPSS, SAS , Stata og R.
	Tjek at datafiler er kodet til UTF-8	Alle datafiler skal være kodet til UTF-8. Ydermere skal du undersøge, om dit datasæt viser alle tegnene korrekt specielt æ, ø og å. Se vejledning om UTF-8 på Rigsarkivets hjemmeside.	Hvis data ikke er indkodet til UTF-8, vil nogle tegn, såsom æ, ø og å ikke blive vist korrekt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet også teste afleveringen. Hvis data ikke er indkodet som UTF-8 kan det medføre andre fejl i afleveringen, som kun kan rettes ved at lave helt nye udtræk fra de originale statistikfiler. Så spar tid ved at kontrollere det inden udtræk.

4. Variable i datafiler	Tjek at alle variabelnavne overholder regler for navngivning af variable.	Variabelnavne må ikke være længere end 128 tegn, starte med et tal eller inkludere blanktegn (mellemrum) eller andre tegn end bogstaver og tal. Brug "Property" vinduet (nederst til højre i hovedvinduet i Stata) for at se dine variable, deres navne, labels og formater. Juster enhver variabel, der ikke overholder regler for navngivning af variable.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
	Tjek at alle variable har variable labels.	Alle variable skal have variabel labels, der beskriver deres indhold. Se på variablene for at sikre dig at alle variable har variabel labels (beskrivelser). Brug "Variables Manager" under menuen "Data" for at ændre eller tilføje variabel labels.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
5. Variable type/format	Tjek at alle variable har angivet en type/format som er accepteret af Rigsarkivet og ikke er angivet med "default formats"	Alle variable skal have angivet type og format som er accepteret af Rigsarkivet og ikke "default formats". Brug "Properties" vinduet for at sikre dig, at alle variable har de accepterede typer/formater. Hvis ikke, brug "Variables Manager" under menuen "Data" for at ændre dine variabel labels.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
6. Value labels	Tjek at alle value labels er unikke og specificeret.	Alle værdier i value labels skal være unikke og specificeret. I tilfælde af at nogle værdier ikke er specificeret (fx i en Likert skala hvor kun den første og sidste værdi har specificeret labels), skal dette beskrives i variabelens variable label fx med teksten "Skala anvendt. Ikke alle koder har kodebeskrivelse."	Efter aflevering til arkiv vil arkivet teste om alle value labels findes.

		Variable labels ændres i "Variables Manager" under menuen 'Data' i Stata.	
7. Missing values	Kontrollér at det kun er numeriske og kategoriske variable, der anvender koder for missing values.	Manglende værdier må kun anvendes på numeriske og kategoriske variable. Kontrollér at det kun er numeriske og kategoriske variable, der anvender koder for missing values i "value labels" kolonnen i "Variables Manager" vinduet under menuen "Data" i Stata. Koder for manglende værdier i Stata (specialkoder) skal ligge inden for udfaldsrummet .a-.z Kontakt Rigsarkivets datamanager for forskningsdata, hvis du anvender koder for manglende værdier i variable med typerne tekst, tidspunkt eller dato.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
	Alle tildelte koder for manglende værdier skal også tildeles en værdi i value labels knyttet til den variabel, hvor koden anvendes	Forståelse af den tildelte kode for en missing value er vigtig for at forstå data. Derfor skal alle anvendte koder for manglende værdier (missing values) også tildeles en værdi i value labels knyttet til den variabel, hvor koden anvendes. Fx .u = Uoplyst .i = Irrelevant .d = Deltager ikke Du kan tilføje value labels for disse koder for missing values i "Variables Manager" i Stata.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
8. Referencer (ved aflevering af flere datasæt)	Tjek at eventuelle flettevariable har samme type/format og længde	Flettevariable angives i afleveringspakken for at beskrive mulig sammenkobling mellem flere datasæt.	Manglende overensstemmelse mellem type og længde i flettevariable kan påvirke muligheden for

		Når der findes flere datasæt i en afleveringspakke og referencer mellem disse (en fletningsnøgle), skal der være fuldstændig overensstemmelse mellem flettevariablenes type og længde. Tjek at formatet og typen af disse flettevariable er identiske i "Properties"-vinduet i Stata for hver af de afleverede filer.	at sammenkoble de afleverede datasæt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet kontrollere, om denne regel er overholdt. Spar tid ved at gøre dette på forhånd.

C. SAS – forberedelse af statistikfilen før udtræk

SAS			
NR.	OPGAVE	VEJLEDNING	HVIS JEG IKKE GØR DET
GENERELT			
1. Tjek/installer statistikprogram	Tjek at du har statistikprogrammet SAS installeret på den PC du anvender ASTA på.		Du kan ikke udtrække data fra en SAS-fil med ASTA, hvis statistikprogrammet SAS ikke er installeret på PC'en
2. Ny mappe med kopi af materiale	Opret en ny mappe på computeren med en kopi af statistikfilerne der skal afleveres, kontekstdokumenterne, som fremgår af afleveringsbestemmelsen, og de to indeksfiler. Navngiv evt. mappen med afleveringspakkens løbenummer, der fremgår af arkivets afleveringsbestemmelse.	Da forberedelsen af afleveringen involverer ændringer i variablene, justering af formater og konvertering af filer, er det vigtigt at bevare integriteten af de originale filer ved at separere dem fra afleveringsmaterialet.	De originale data kan blive overskrevet eller slettet
SAS DATAFILER			
3. Datafiler	Tjek at SAS filerne har extension <i>.sas7bdat</i>	Data skal være i et dataformat, som ASTA kan lave udtræk fra. For SAS filer skal ekstension <i>.sas7bdat</i> anvendes til datafilen og katalogfilen (formatfilen) skal have extension <i>.sas7bcac</i> Bemærk at både datafilen og katalogfilen skal have præcis samme navn, før udtræk af formater fra katalogfilen med ASTA er mulig.	ASTA kan kun udtrække data fra formaterne SPSS, SAS, Stata og R/RStudio.
	Datafiler er kodet til UTF-8	Alle datafiler skal være kodet til UTF-8. Ydermere skal du undersøge om dit datasæt viser alle tegnene korrekt specielt æ, ø og å også. Se vejledning om UTF-8 på Rigsarkivets hjemmeside.	Hvis data ikke er indkodet til UTF-8, vil nogle tegn såsom æ, ø og å ikke blive vist korrekt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet også teste afleveringen. Hvis data ikke er indkodet som

			UTF-8 kan det medføre andre fejl i afleveringen, som kun kan rettes ved at lave helt nye udtræk fra de originale statistikfiler. Så spar tid ved at kontrollere det inden udtræk.
4. Variable i datafiler	Tjek at alle variabelnavne overholder regler for navngivning af variable.	Brug 'Proc Contents' i SAS for at se alle dine variable, deres navne, labels og formater. Juster enhver variabel, der ikke overholder regler for navngivning af variable.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
	Tjek at alle variable har variable labels.	Alle variable skal have variabel labels, der beskriver deres indhold. Brug 'Proc Contents' i SAS til at kontrollere at alle variable har labels. Hvis en variabel mangler et "Label Statement" kan du tilføje dette med denne syntaks: <pre>\LABEL variable = "label" ... ;'</pre> Fx <pre>\LABEL køn = "Respondentens køn" alder = "Respondentens alder";'</pre>	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
5. Variable type/format	Tjek at alle variable har angivet en type/format, som er accepteret af Rigsarkivet, og ikke er angivet med "default formats"	Alle variable skal have angivet type og format, som er accepteret af Rigsarkivet og ikke "default formats". Denne del er særligt vigtig for SAS-brugere, da standarden for SAS er, at datasæt ikke har tildelt formater. Derfor anvendes typisk standard indstillingen (default formatet), med mindre brugeren eksplicit har angivet format. For at tjekke formaterne kør en 'Proc Contents' i SAS og kontrollér at outputformatet i kolonnen "Format" ikke er	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.

		tom. Kolonnen skal enten vise formater fra et formatkatalog (via 'Proc Format' proceduren) eller et format angivet af dig via et 'Format statement', som dette: <pre>`FORMAT variable-1 <. . . variable-n> <format>;'</pre> <p>Fx</p> <pre>`FORMAT koen koen. alder f3.;;'</pre>	
6. Value labels (kun for SAS-afleveringer med katalogfil)	Tjek at alle value labels er unikke og specificeret.	Alle værdier i value labels skal være unikke og specificeret. I tilfælde af at nogle værdier ikke er specificeret (fx i en Likert skala hvor kun den første og sidste værdi har specificeret labels), skal dette beskrives i variabelens variable label fx med teksten "Skala anvendt. Ikke alle koder har kodebeskrivelse." Kør nedenstående syntaks for at tjekke, om alle værdier har fået angivet value labels i datasættet og kontrollér, at alle niveauer og missing values er specificeret i value labels. Hvis dette ikke er tilfældet, tilføjes de manglende value labels. <pre>`Proc format library=xxx.yyy select x:;'</pre> <p>Fx: Hvis du vil se formatet for variabelen "alder" i katalogfilen "Formats" i biblioteket "MyLib" skrives:</p> <pre>`Proc format library=MyLib.Formats select alder:;'</pre> Fx: Hvis du vil se formater på alle variable i katalogfilen "Formats" i biblioteket "Mylib" kan du skrive:	Efter aflevering til arkiv vil arkivets tester teste om alle value labels findes.

		<pre>`Proc format library=MyLib.Formats select a-z;`</pre>	
7. Missing values	Kontrollér at det kun er numeriske og kategoriske variable, der anvender koder for missing values.	Manglende værdier må kun anvendes på numeriske og kategoriske variable. Kontrollér at det kun er numeriske og kategoriske variable, der anvender koder for missing values i "value labels" ved at køre en Proc format syntaks: <pre>`Proc format library=xxx.yyy select x;`Se eksempler under punkt 6.</pre> Koder for manglende værdier i SAS (specialkoder) skal ligge inden for udfaldsrummet A-Z. Kontakt Rigsarkivets datamanager for forskningsdata, hvis du anvender koder for manglende værdier i variable med typerne tekst, tidspunkt eller dato.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.
	Alle tildelte koder for manglende værdier skal også tildeles en værdi i value labels knyttet til den variabel, hvor koden anvendes.	Forståelse af den tildelte kode for en missing value er vigtig for at forstå data. Derfor skal alle anvendte koder for manglende værdier (missing values) også tildeles en værdi i value labels knyttet til den variabel, hvor koden anvendes. Fx U = Uoplyst I = Irrelevant D = Deltager ikke Du kan tilføje value labels for disse koder for missing values via en 'Proc Format' procedure i SAS.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.

8. Referencer (ved aflevering af flere datasæt)	Tjek at eventuelle flettevariable har samme type/format og længde	Flettevariable angives i afleveringspakken for at beskrive mulig sammenkobling mellem flere datasæt. Når der findes flere datasæt i en afleveringspakke og referencer mellem disse (en fletningsnøgle), skal der være fuldstændig overensstemmelse mellem flettevariablenes type og længde. Tjek at formatet og typen af disse flettevariable er identiske. For at tjekke formaterne kørs en 'Proc Contents' i SAS og kontrollér type af outputformatet i kolonnen "Format" og længden i kolonne "Len".	Manglende overensstemmelse mellem type og længde i flettevariable kan påvirke muligheden for at sammenkoble de afleverede datasæt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet kontrollere, om denne regel er overholdt. Spar tid ved at gøre dette på forhånd.

D. R/RStudio – forberedelse af statistikfilen før udtræk

Til at køre syntaksen genereret af ASTA i R/RStudio, skal du installere nogle plugins i R/RStudio. Før du installerer plugins, skal du sikre dig at have Rtools installeret fordi det er Rtools som tillader installation af plugins. Du kan downloade Rtools fra <https://cran.r-project.org/bin/windows/Rtools/>.

Du skal installere følgende plugin før du kan køre R eksport scriptet fra ASTA:

- Haven

Du skal installere følgende plugin før du kan konvertere tidspunkter og datoformater i R/RStudio til de tilladte dataformater for disse, jf. figur 9.3, i bilag 9 til bekendtgørelse om arkiveringsversioner nr. 128:

- Chron

Datoerne skal konverteres til tilladte formater inden du laver udtræk med R eksport scriptet fra ASTA.

For at installere disse plugins (packages) i R/RStudio skal du i console, skrive syntaksen `install.packages("plugin-name")`, f.x. `install.packages("haven")`, efter at de er downloadet fra Internet. Hvis computeren ikke er online, kan du downloade disse plugins fra <https://cran.rstudio.com/src/contrib/PACKAGES>. Bagefter skal du klikke på 'Install Packages' på vinduet i højre side af RStudio, hente plugin og køre den ind i programmet med at angive syntaksen `library(plugin-name)`, f.x. `library(haven)`.

	Navngiv evt. mappen med afleveringspakkens løbenummer, der fremgår af arkivets afleveringsbestemmelse.		
R DATAFILER			
3. Datafiler	Tjek at R filerne har extension <i>.rds</i> .	Data skal være i et dataformat, som ASTA kan lave udtræk fra. R/RStudio filer skal have ekstensions <i>.rds</i> .	ASTA kan kun udtrække data fra SPSS, SAS, Stata og R/RStudio.
	Tjek at datafiler er kodet til UTF-8	Alle datafiler, der afleveres til arkivet, skal være kodet til UTF-8. Ydermere skal du undersøge om datafilen viser alle tegnene korrekt, specielt æ, ø og å. Se vejledning om UTF-8 på Rigsarkivets hjemmeside.	Hvis data ikke er indkodet til UTF-8, vil nogle tegn såsom æ, ø og å ikke blive vist korrekt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet også teste afleveringen. Hvis data ikke er indkodet som UTF-8 kan det medføre andre fejl i afleveringen, som kun kan rettes ved at lave helt nye udtræk fra de originale statistikfiler. Du sparer således tid ved at kontrollere det inden udtræk.
4. Variable i datafiler	Tjek at alle variabelnavne overholder regler for navngivning af variable.	Til at tjekke alle variabelnavne i et datasæt kan du i R/Rstudio bruge syntaksen: <code>str (objekt, ...)</code> Eksempel , hvor datasættet hedder <i>mydata</i> : <code>str (mydata)</code> Denne syntaks viser alle variable; deres navne, labels, factor levels (koder og kodeforklaringer) og de første få værdier i hver variabel.	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.

		Du kan ændre variabelnavne i R/RStudio, så de overholder regler for navngivning af variable med syntaksen: <pre>names (datasetname) [variableposition] = "newvariablename"</pre> Eksempel hvor datasættet hedder <i>mydata</i> og navn på første [1] variabel navngives til <i>cpr_nr</i>: <pre>names (mydata) [1] = 'cpr _nr'</pre> Husk at gemme de ændringer du laver i R/RStudio, fx i en ny fil. Du kan anvende følgende syntaks for at gemme det ændrede datasæt som en ny R datafil: <pre>saveRDS (object=datasetname, file="path/datasetname.extension")</pre> Eksempel, hvor datasættet hedder <i>mydata</i> og gemmes med det nye datasætnavn <i>mydata2</i>: <pre>saveRDS (object=mydata, file="C:/Users/lokalAdmin/Desktop/Testdata/mydata2.rds")</pre>	
	Tjek at alle variable har variabel labels (variabelbeskrivelser).	Alle variable skal have variabel labels, der beskriver deres indhold. Det er et krav i Bilag 9. En statistikfil der oprindeligt er skabt i R har sandsynligvis ikke variabel labels. Derfor skal du selv angive disse variabelbeskrivelser. Du kan anvende følgende syntaks: <pre>attributes (datasetname\$variablename)\$label <- "Description"</pre>	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.

		Eksempel, hvor variabelbeskrivelsen <i>Respondentens cpr-nummer</i> angives for variabelen <i>cpr_nr</i> i datafilen <i>mydata</i>: <pre>attributes(mydata\$cpr_nr))\$label <- "Respondentens cpr- nummer"</pre>	
5. Variable type/format	Tjek at alle variable har angivet en type/format (dataformatnotation), som er accepteret af Rigsarkivet, og ikke er angivet med "default formats"	Alle variable skal have angivet en notation for dataformatet anvendt i datasættet, som er accepteret af Rigsarkivet. "Default formats" er ikke tilladt. For at tjekke alle variabelenes type/format i datasættet, kan du anvende syntasken <code>str(object, ...)</code> i R/Rstudio. Eksempel: <code>str(mydata)</code> for at se alle attributter i filen 'mydata' Hvis en eller flere angivne dataformatnotationer ikke overholder Rigsarkivets krav til disse, jf. figur 9.3 i bilag 9 i bekendtgørelse nr. 128, skal du ændre variabelenes dataformatnotationer. Alle datoer, tidsstempler og tidspunkter indlæses i R/RStudio som tekst (string). Dvs. der ikke nødvendigvis er en korrekt dataformatnotation på disse. Du skal således være ekstra opmærksom på at tjekke om disse datatyper har fået påsat korrekt dataformatnotation under udtræk med ASTA. Hvis de er angivet som string skal det ændres til en korrekt dataformatnotation (fx xml notationerne <i>time</i>, <i>date</i> eller <i>datetime</i> afhængigt af indholdet i datasættet). Hvis indholdet i datasættet ikke overholder den	ASTA vil vise fejl under testningen af afleveringspakken.

		angivne tilladte dataformatnotation skal fx datoen konverteres til korrekt gyldigt datoformat i R- datafilen før udtræk. Se figur 9.3 i bilag 9 over tilladte datatyper i datafilen. Plugin 'chron' til R/RStudio kan anvendes til disse konverteringer af tid- og datoformater.	
6. Value labels	Tjek at alle factor levels (value labels; koder og kodebeskrivelser) er unikke og specificeret.	Alle værdier i factor levels (value labels; koder og kodebeskrivelser) skal være unikke og specificeret. Statistikfiler som oprindeligt er skabt R/RStudio har sandsynligvis ikke factor levels/value labels defineret. Derfor skal du selv angive factor levels til variablene som indeholder koder som skal forklares. Du kan anvende nedenstående syntaks: <pre>x <- c(0,1) names(x) <- c("X", "Y") attributes(datasetname\$variablename)\$labels <- x</pre> Eksempel, hvor datasættets navn er <i>mydata</i> og der påsættes faktor levels til variabelen <i>sex</i>: <pre>x <- c(1,2) names(x) <- c("Male", "Female") attributes(mydata\$sex)\$labels <- x</pre>	Efter aflevering til arkiv vil arkivets tester teste om alle factor levels/value labels findes.
7. Missing values	I R-filer er det ikke muligt at angive koder for manglende værdier (missing values)	Statistikfiler som oprindeligt er skabt i R/RStudio indeholder ikke koder for manglende værdier. Når en SPSS, Stata eller SAS fil indlæses i R erstattes de angivne koder for manglende værdier med NA eller blanktegn. Derfor anbefales det	

		ikke at udtrække data fra disse filtyper med R eksport scriptet.	
8. Referencer (ved aflevering af flere datasæt)	Tjek at eventuelle flettevariable har samme type/format og længde	Flettevariable angives i afleveringspakken for at beskrive mulig sammenkobling mellem flere datasæt. Når der findes flere datasæt i en afleveringspakke og referencer mellem disse (en fletningsnøgle), skal der være fuldstændig overensstemmelse mellem flettevariablenes type og længde. Tjek at formatet og typen af disse flettevariable er identiske. For at tjekke formaterne kørsyntaxen <code>str(objekt, ...)</code> i R/RStudio og kontrollér type af formatet på variablene listet i output. Eksempel: <code>str(mydata)</code> for at se alle attributterne, herunder formaterne, i filen <i>mydata</i>	Manglende overensstemmelse mellem type og længde i flettevariable kan påvirke muligheden for at sammenkoble de afleverede datasæt. Efter aflevering til arkiv vil arkivet kontrollere, om denne regel er overholdt. Du sparer således tid ved at gøre dette på forhånd.